

Utdanningsforbundet

Asker, 12. februar 2021

UTDANNINGSFORBUNDETS ENGASJEMENT MOT LEGITIMT EKTESKAPSSYN

Verdialliansen noterer dagens uttalelse fra Lærerprofesjonenes etiske råd (LER) med spørsmål til Barneombudet og Kunnskapsdepartementet om NLA og melding om at LER er bekymret.

Det gis ingen informasjon om forutgående saksbehandling i LER med innhenting av partenes vurderinger og utveksling av synspunkter før det konkluderes med pressekontakt, spørsmål formulert (og sendt?) som en åpen pressemelding, og meddelelse om egen bekymring.

LER er etablert og driftes av Utdanningsforbundet. Organet er gitt navn og profil som gir inntrykk av en funksjon og et mandat som forutsetter rutiner for saksbehandlings- og vedtaksrutiner som ikke er dokumentert i den aktuelle saken i dag.

En annen gruppe, Pedagogstudentene (PS) er også del av Utdanningsforbundet. LER og PS engasjerer seg mot NLA fordi verdigrunnlaget uttaler at ekteskapet mellom mann og kvinne er bærende norm i samlivsetikken.

Verdialliansen er ikke part i saken, men engasjerer seg fordi initiativene mot NLA med utgangspunkt i organer i Utdanningsforbundet har allmenne konsekvenser.

Påstanden om at den aktuelle setningen i verdigrunnlaget er diskriminerende avvises:

Fra utredningen om homofiles levekår i 2001:

Det faktum at homofile og lesbiske kan inngå partnerskap, og at dei har eit juridisk vern mot krenkingar frå andre på grunn af homofil orientering og livsform, gjer sitt til at unge menneske opplever ei legitimering av denne livsforma. Det same gjer open innstilling i media og skole og det at mange kjende personar vel å vere opne om si homoseksuelle orientering.

Norge: St.meld.nr. 25 (2000 - 2001) pkt. 4.1

<https://www.regjeringen.no/contentassets/9e533516e64d487d96a710f3821e077c/nn-no/pdfa/stm200020010025000dddpdfa.pdf>

Fra regjeringens høringsnotat til forslaget om felles ekteskapslov, 2007:

Ulik behandling av registrerte partnerskap og ekteskap har til dels vært oppfattet som diskriminering av homofile og lesbiske. Med hensyn til internasjonal privatrett kan det imidlertid neppe være grunnlag for se en eventuell ulik behandling av likekjønnede og forskjelligkjønnede ekteskap som diskriminerende.

Høringsnotatet til felles ekteskapslov, pkt. 6.3.1

<https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/felles-ekteskapslov-pa-horing/id467527/>

Fra regjeringens lovforslag om felles ekteskapslov i februar 2008:

At staten har etablert forskjellige lovgivninger og ordninger for hhv. ulikekjønnede og likekjønnede par, kan i seg selv ikke med rimelighet kalles diskriminering, så lenge disse ordningene er tilnærmet sammenfallende mht. rettigheter og plikter. Dette er et syn som finner støtte i juridiske fagmiljøer.

Ot.prp. nr. 33 (2007 – 2008), side 20

<https://www.regjeringen.no/contentassets/858f789f394446e6a33b1f7aec7da15e/no/pdfs/otp200720080033000dddpdfs.pdf>

Den europeiske menneskerettighetsdomstol (EMD) har tolket EMK artikkel 12 slik at bestemmelsen bare beskytter den tradisjonelle form for ekteskap, med det menes ekteskap mellom to personer av ulikt kjønn. Homofiles rett til å inngå ekteskap er dermed ikke direkte beskyttet av konvensjonen.

Ot.prp. nr. 33 2007–2008, side 12

<https://www.regjeringen.no/contentassets/858f789f394446e6a33b1f7aec7da15e/no/pdfs/otp200720080033000dddpdfs.pdf>

I Sverige hadde utredningen SOU 2007: 17 tilsvarende vurderinger:

Att äktenskapet inte står öppet för par med samma kön torde dock varken enligt regeringsformen eller enligt Europakonventionen i och för sig innebära en diskriminering på grund af sexuell läggning, men det torde ändå innebära en form af särbehandling.

SOU 2007: 17, sammenfatning side 17

<http://www.regeringen.se/contentassets/d8ce4c0dfea547c391469ac9a5646feb/aktenskap-for-par-med-samma-kon---vigsselfragor-hela-dokumentet-sou-200717>

Ordlyden i den europeiske menneskerettighetskonvensjonens Art. 12, Right to marry, er inntatt i den norske menneskerettighetsloven:

Men and women of marriageable age have the right to marry and to found a family, according to the national laws governing the exercise of this right.

https://lovdata.no/dokument/NL/lov/1999-05-21-30/*#*

Myndighetene i Wien i Østerrike avviste i 2002 avviste to menn å inngå ekteskap. I juni 2010 ble saken behandlet av menneskerettighetsdomstolen i Strasbourg. Dommen forplikter ikke staten til å omdefinere ekteskapet til å omfatte par av samme kjønn.

Referanse: Schalk & Kopf mot Østerrike:

[http://hudoc.echr.coe.int/eng?i=001-99643#{"display":\["0"\],"languageisocode":\["ENG"\],"appno":\["30141/04"\],"itemid":\["001-99605"\]}](http://hudoc.echr.coe.int/eng?i=001-99643#{)

Følgende spørsmål ble i april 2014 sendt til Likestillings og diskrimineringsombudet:

Slik vi forstår det, er diskriminering forbudt og forbundet med straffeansvar etter norsk lov. Anklager om diskriminering er dermed også anklage om straffbar handling og praksis. Dette tilsier at det bør foretas en begrepsavklaring vedr anvendelse av begrepet diskriminering på en ekteskapsforståelse og vigselførelse som forbeholder ekteskapet for mann og kvinne. Vi anmoder derfor med dette om en kompetent vurdering av hvordan / hvorvidt diskriminering kan anvendes om en ekteskapsforståelse og vigselførelse der ekteskapet forbeholdes mann og kvinne.

LDO svarte følgende i epost 28. april 2014:

Begrepet diskriminering

Likestillings- og diskrimineringsombudet viser til din e-post datert 15. april 2014. Ombudet forstår deg slik at du ønsker å få vite om et kirkesamfunns nektelse av å vie likekjønnede kan defineres som diskriminering. Ombudet har ikke behandlet saker som tar stilling til dette.

Å ikke vie likekjønnede er forskjellsbehandling av heterofile og homofile etter § 5 i Lov om forbud mot diskriminering på grunn av seksuell orientering, kjønnsidentitet og kjønnsuttrykk. En slik forskjellsbehandling er antagelig likevel saklig etter samme lovs § 6, og er dermed ikke diskriminering etter loven.

I samfunnsdebatten brukes begrepet diskriminering om mange forhold som ikke er diskriminering etter loven. Kirken forskjellsbehandler de som ønsker å inngå likekjønnede ekteskap. Ordet diskriminering betyr rent språklig usaklig forskjellsbehandling. At noen mener at kirkens nektelse av å vie likekjønnede er diskriminering, er dermed ikke særlig oppsiktsvekkende.

Det er viktig å understreke at brudd på diskrimineringsregelverket ikke er straffbart etter straffeloven. En påstand mot noen om diskriminering er derfor ikke en påstand om at vedkommende har begått en straffbar handling.

Kirkemøtet i 2016 i Den norske kirke vedtok ny liturgi som åpnet for kirkelig vigsel for likekjønnede par. Det siteres fra vedtakets punkt 2:

Begge syn på likekjønnet ekteskap kan derfor gis rom og komme til uttrykk i kirkens liturgiske ordninger, undervisning og forkynnelse.

Kirkemøtet 2016 om kirkelig vigsel for likekjønnede par
https://kirken.no/globalassets/kirken.no/om-kirken/slik-styres-kirken/kirkemotet/2016/vedtak/km_17_16_vedtak.pdf

Den kirken som har anerkjent denne indre spenningen knyttet til syn på ekteskapet, er grunnlovsfestet som folkekirke i Norge:

Alle innbyggjarane i riket har fri religionsutøving. Den norske kyrkja, ei evangelisk-luthersk kyrkje, står ved lag som den norske folkekyrkja og blir stødd som det av staten. Nærare føresegner om kyrkjeskipnaden blir fastsette i lov. Alle trus- og livssynssamfunn skal bli stødde på lik line.

Grunnlovens § 16:

<https://lovdata.no/lov/1814-05-17-nn/§16>

Den norske ekteskapsloven regulerer adgang for prester i Den norske kirke og vigslere i andre trossamfunn til å reservere seg mot å foreta vigsel. Det fremgår av lovens ordlyd at brudefolk av samme kjønn kan være et forhold som gir prest eller vigslers slik reservasjonsadgang:

§ 13. En vigslers adgang til å nekte å foreta vigsler

En vigsler som nevnt i § 12 bokstav a kan nekte å foreta vigsel dersom en av brudefolkene ikke er medlem av tros- eller livssynssamfunnet, eller dersom ingen av dem tilhører vigslers menighet, lokallag eller tilsvarende enhet i tros- eller livssynssamfunnet.

Prester i Den norske kirke og vigslere i andre trossamfunn kan også nekte å foreta vigsel dersom en av brudefolkene er skilt, og den tidligere ektefellen lever, eller dersom brudefolkene er av samme kjønn.

Vigslers skal praktisere første og andre ledd slik at kvinner og menn likebehandles.

Ekteskapsloven § 13

<https://lovdata.no/lov/1991-07-04-47/§13>

Inspirasjonen vi med dette håper å bidra med til Utdanningsforbundet, som en av landets største fagforeninger og samfunnsaktører, er hvordan dype spenninger og verdimotsetninger i samfunnet kan håndteres ved lovgivning, konvensjoner og retningslinjer for sameksistens, fremfor konfrontasjon, aksjon og marginalisering.

Det er et faktum at synet på ekteskapet som en bærende norm i samlivsetikken er et legitimt verdigrunnlag, uavhengig av hvor kontroversielt det måtte ha blitt i Norge.

Ved motsetninger i og mellom grupper og personer som representerer ett eller flere av lovens diskrimineringsgrunnlag, bør det være felles normer og regulering av sameksistens ivareta hvordan borgere, grupper av borgere og tros- og livssynssamfunn fungerer sammen.

Slike retningslinjer må i samme utstrekning anerkjenne og respektere den enkelte borgers og gruppes menneskerettigheter på tross av variasjon i diskrimineringsgrunnlag.

Særlig i oppvekst- og skolesektoren må det forventes at samfunnets spilleregler blir akseptert og lagt til grunn for hvordan man fungerer sammen, fordi dette er helt vesentlige institusjoner for skolering i demokrati, demokratisk deltagelse og grunnleggende rettsprinsipper.

Det er derfor særlig bekymringsfullt at det nettopp er i denne sektoren at konflikter og motsetninger sluses utenom demokratiske kanaler og avgjørelsesprosesser, og erstattes av kampanje- og aksjonstiltak. Det er verken rimelig eller forsvarlig å forskjellsbehandle institusjoner og personer etter hvilke diskrimineringsgrunnlag som sympati eller ikke.

Det er betenkelig at organer i Utdanningsforbundet kan drive målrettet aktivitet mot personer og institusjoner med verdier som har vern i norsk lov og menneskerettighetene, som er fundamentet for nasjonal ekteskapslovgivning i store deler av verden, som deles av mange familier med barn i norsk skole, som deles av mange lærere og andre ansatte i norsk skole, og som med stor sannsynlighet deles av mange medlemmer i Utdanningsforbundet.

Aksjonene i Oslokolene, hvor 5 skoler hittil har avsluttet avtalene med NLA, har sannsynligvis også skapt en vanskelig situasjon for familier og personale ved de aktuelle skolene, som eventuelt har samme verdigrunnlag som det aksjoneres mot.

Verdialliansen har ikke registrert at NLA på noen plattformer har drevet aksjon eller agitasjon for sitt legitime verdigrunnlag eller mot noen med andre verdier. Initiativene mot NLA verken vist til brudd på opplæringsloven, uheldige hendelser med studenter fra NLA eller utsagn og handlinger som ikke kan aksepteres. Det er verdigrunnlaget i seg selv, den samvittighetsfulle overbevisningen, det aksjoneres mot.

Er Utdanningsforbundet den rette fagforeningen for pedagogisk personale i det norske utdanningssystemet som vurderer ekteskapet mellom mann og kvinne som bærende norm i samlivsetikken, eller som tilhører tros- eller livssynssamfunn ved dette verdigrunnlaget?

Med vennlig hilsen
VERDIALLIANSEN

Jan Harsem, for styret

VEDLEGG / LENKE:

- Skjerm bilde fra PS-lokallagssamarbeid
- Fra hjemmesidene til LER: <http://www.laereretikk.no/kommentarer-3/2021/2/12/lrerprofesjonens-etiske-rd-stiller-sprsm-l-knyttet-til-nlas-verdidokument>
- Fra Vårt Land i dag: <https://www.vl.no/religion/2021/02/12/etikkrad-bekymret-for-nlas-praktisering-av-samlivssyn/>

Verdialliansen - Nettverk for kristne verdier og menneskerettigheter – skal fremme og forsvare kristne verdier i samfunnet. Verdialliansen skal også fremme og forsvare kristen tro, identitet og verdigrunnlag som legitimt og beskyttet av menneskerettighetenes diskrimineringsvern.

VERDIALLIANSEN

Nettverk for menneskerettigheter og kristne verdier

ORG.NR.: 913 714 547

POST: Postboks 23 • 1371 Asker • Norge

WEB: www.verdialliansen.no (kommer) / **FACEBOOK:** <https://www.facebook.com/verdialliansen>

EPOST: post@verdialliansen.no / **TLF.:** 95 77 11 99

VEDLEGG: Skjermbilde fra PS-lokallagssamarbeid:

